

Curtea a comunicat Guvernului o cauză privind violarea drepturilor omului în regiunea transnistreană

La 16 mai 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a comunicat Guvernului Republicii Moldova cauza *Lypovchenko v. Republica Moldova și Federația Rusă*.

Cauza se referă la detenția ilegală a lui [Lypovchenko Oleksandr](#) și condamnarea acestuia de către așa-numitele autorități ale autoproclamatei „republici moldovenești nistrene”; detenția sa în condiții inumane, inclusiv tratamentul psihiatric care nu era cerut de starea reclamantului; incapacitatea de a obține documente medicale în vederea susținerii cererii sale în fața Curții și lipsa unor căi eficiente pentru remedierea violărilor invocate.

Învinuit de „extremism” pentru o simplă mențiune făcută în caietul său personal, și anume: „în Transnistria se poate de făcut ordine doar dacă vor fi introduse forțele ONU”, Lypovchenko Oleksandr a fost „condamnat” de către regimul de la Tiraspol pentru 3 ani.

În semn de protest, Lypovchenko Oleksandr a ținut mai multe luni greva foamei, iar din cauza maladiilor sale, dar și a formei de protest, starea sănătății lui Alexandr Lypovchenko s-a agravat considerabil. În legătură cu aceasta, a fost sesizat [Organizația Mondială împotriva Torturii](#).

În fața Curții, reclamantul a invocat violarea drepturilor sale prevăzute de 3, 5 § 1, 6 § 1, 13 și 34 din Convenție.

Curtea a adresat părților întrebări legate de existența sau inexistența violărilor sub aspectele descrise mai sus.

Potrivit unei practici noi, examinarea dosarelor la CtEDO are loc în două etape: *non-contencioasă* – unde se acordă posibilitate părților să soluționeze pe cale amiabilă cauza, și procedura *contencioasă* – unde părțile vor avea posibilitate să prezinte observațiile sale în cazul în care împăcare eșuează.

Pentru prima etapă, Președintele Secției a decis să acorde părților un termen de până la 8 iulie 2019, pentru a decide dacă părțile reglementează sau nu cauza în mod amiabil.

Totodată, Curtea a decis să acorde prioritate examinării cauzei lui Lypovchenko Oleksandr și a invitat Guvernul Ucrainei să intervină în calitate de terță parte.

Reclamanții sunt reprezentați la CtEDO de către Avocații Asociației Promo-LEX.

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

CtEDO a comunicat Guvernului cauza Petrenco și alții v. Republica Moldova

La 25 februarie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a comunicat Guvernului Republicii Moldova cauza Petrenco și alți 6 reclamanți versus Republica Moldova.

Cauza se referă la reținerea, arestarea și detenția reclamanților în baza unor acuzații de tulburări în masă ca

urmare a unei demonstrații pe care aceștia au organizat-o în fața sediului Procuraturii Generale în septembrie 2015. Toți reclamantii au fost deținuți timp de patru luni și jumătate în penitenciarul nr. 13 și aproximativ pentru aceeași perioadă de timp s-au aflat în arest la domiciliu.

În perioada în care aceștia se aflau în arest la domiciliu, reclamantii au fost forțați să poarte brățări electronice, pe care trebuiau să le încarce la fiecare cinci ore.

Reclamantii s-au plâns CtEDO cu privire la următoarele violări ale Convenției:

Primul reclamant s-a plâns cu referire la condițiile detenției sale în penitenciarul nr. 13. Detenția reclamantului în Penitenciarul nr. 13 a reprezentat un tratament inuman și degradant, încălcându-se Articolul 3 al Convenției și Articolul 8 din Convenție.

Toți reclamantii se plâng, în temeiul articolului 5 § 1 al Convenției, că privarea de libertate nu se baza pe o suspiciune rezonabilă că aceștia au comis o infracțiune și că detenția acestora a fost arbitrară și ilegală. Ei, de asemenea se plâng în temeiul articolului 5 §§ 3 și 4 că privarea lor de libertate nu a fost bazată pe motive relevante și suficiente și că instanțele naționale nu și-au motivat suficient hotărârile judecătorești cu privire la aplicarea și prelungirea măsurilor preventive.

Toți reclamantii, cu excepția primului reclamant, s-au plâns în temeiul articolului 8 al Convenției că forțarea lor de a purta brățări electronice a constituit o acțiune ilegală și a reprezentat o intervenția disproporționată în dreptul lor la respectarea vieții private.

Toți, cu excepția primului reclamant, s-au plâns în temeiul articolului 11 al Convenției că dreptul reclamantilor la întrunire pașnică a fost încălcat prin aplicarea în calitate de măsură preventivă a interdicțiilor de a merge în locuri

unde se petrec acțiuni de proteste în masă.

Primul reclamant se plânge, în temeiul articolului 13 din Convenție, că el nu a avut o cale de atac eficientă împotriva încălcării drepturilor sale garantate de articolul 3 al Convenției.

Cu excepția primului și a celui de-al patrulea reclamant, reclamanții se plâng conform articolului 13, că aceștia nu a avut o cale de atac eficientă împotriva încălcării articolului 11 din Convenție (cu privire la interdicția stabilită de instanța de judecată de a participa la întruniri publice).

CtEDO a adresat părților întrebări legate de existența sau inexistența violărilor sub aspectele descrise mai sus, după cum urmează:

- Violarea art. 3 CEDO (a se vedea *Cristioglo v. Moldova*, no. 24163/11, § 24, 26 Aprilie 2016), sub aspectul condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 13;
- Violarea art. 5.1 CEDO (a se vedea *Musuc v. Moldova*, no. 42440/06, § 33, 6 Noiembrie 2007; *Brega și alții v. Moldova*, no. 61485/08, § 42, 24 Ianuarie 2012) sub aspectul legalității detenției;
- Violarea art. 5.3 CEDO (a se vedea *Buzadji v. Moldova* [GC], no. 23755/07, §§ 115-123, ECHR 2016) sub aspectul lipsei motivelor rezonabile de a aplica și prelungi măsura preventivă de arest în privința reclamanților;
- 8.1 și art. 8.2 CEDO (a se vedea *Raninen v. Finlanda*, hotărârea din 16 Decembrie 1997, *Reports 1997-VIII*, § 63) sub aspectul legalității aplicării forțate a brățărilor electronice în privința reclamanților;
- 11 CEDO (a se vedea *Brega v. Moldova*, no. 52100/08, § 47, 20 Aprilie 2010) sub aspectul respectării dreptului la libertatea de întrunire;
- 13 CEDO (a se vedea *Segheti v. the Moldova*, no. 39584/07, § 38, 15 Octombrie 2013) sub aspectul lipsei unor remedii eficiente în legătură cu violarea art. 3;

Potrivit avocatului Asociației Promo-LEX, Vadim Vieru, „Această cauză scoate în evidență –probleme sistemice legate de condițiile de detenție în penitenciarul nr. 13, legalitatea și temeinicia aplicării și prelungirii măsurilor preventive de arest, precum și limitarea dreptului la libertatea de întrunire prin aplicarea în calitate de măsură provizorie a interdicției de a merge în locuri unde se petrec acțiuni de proteste în masă. În premieră, în cazurile cu privire la Republica Moldova, Curtea formulează întrebări părților cu privire la legalitatea aplicării brățărilor electronice în contextul circumstanțelor acestui caz, în particular.”

Potrivit noii practici a CtEDO, Președintele Secției a acordat părților un termen până la 30 mai 2019, pentru a decide dacă părțile reglementează sau nu cauza în mod amiabil.

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

Republica Moldova condamnată la CtEDO pentru formalism excesiv în procesul de înfăptuire a justiției

La 5 martie 2019, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea în cauza [Negură și alții v. Republica Moldova \(app. No. 16602/06\)](#).

Circumstanțele cazului

Circumstanțele cazului se referă la un grup de antreprenori care au obținut de la administrația publică locală (APL) a orașului Leova, dreptul de a desfășura activitate comercială. Antreprenorii au obținut patente care le ofereau dreptul de a vinde diferite bunuri la piața din localitate. Reclamanții își desfășurau activitatea pe teritoriul unei piețe private de luni până sâmbătă. În orașul Leova, în zilele de duminică, mai activa o piață care aparținea autorităților publice (U.).

Proprietarul pieței private și reclamanții au solicitat administrației publice locale de a modifica graficul de activitate al acestei piețe, de marți până duminică astfel, luni să fie zi liberă. Administrația publică locală a refuzat cererea proprietarului pieței și reclamanților, invocând nerespectarea diferitor norme sanitare, tehnice, etc. În aceste circumstanțe, mulți antreprenori au fost obligați să activeze și în cadrul pieței publice (U.), suportând astfel cheltuieli suplimentare și suferind din cauza condițiilor de muncă rudimentare care existau pe teritoriul pieței publice (U.).

Reclamanții au solicitat și Consiliului local și primarului să anuleze decizia prin care au refuzat în modificarea graficului. La 2 martie 2005 și respectiv 12 mai 2005, Consiliul local și primarul au refuzat cererea reclamanților prin care a fost solicitată anularea deciziei.

Două săptămâni mai târziu, 191 de antreprenori, inclusiv reclamanții (87 la număr), au inițiat proceduri judiciare în instanța de contencios administrativ. Reclamanții au declarat că decizia APL a afectat drepturile lor, iar scopul real urmărit de APL a fost protecția intereselor pieței publice. Ei au anexat copia plângerii prealabile adresate consiliului (4 aprilie 2005) și răspunsul primarului (12 mai 2005). La 5 iulie 2005, judecătoria Leova a admis cererea reclamanților. Instanța a decis că activitatea în ziua de duminică a pieței private nu ar cauza probleme legate de trafic sau starea sanitară, așa cum a fost indicat în decizia APL. De asemenea,

instanța de judecată a dispus compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 15.000 lei suportate de reclamanti.

Consiliul local Leova a atacat cu apel hotărârea judecătoreiei Leova. Prin decizia Curții de Apel Cahul din 20 Octombrie 2005 (definitivă și irevocabilă la acel moment), a casat hotărârea judecătoreiei Leova din 5 iulie 2005 și a decis să scoată de pe rol plângerea reclamanților. Instanța de apel a afirmat că reclamanții au adresat cererea prealabilă către primar, deși refuzul a fost emis de Consiliu local. Instanța de apel a mai statuat că reclamanții nu mai aveau dreptul să conteste decizia Consiliului din 2 martie 2005.

Constatările CtEDO

Reclamanții au statuat în fața CtEDO că dreptul lor la acces la o instanță garantat de art. 6.1 CEDO a fost încălcat prin decizia Curții de Apel Cahul, de a scoate de pe rol plângerea reclamanților. Plângeri prelabile cu același conținut au fost expediate de către reclamanți în adresa Consiliului și Primarului. Astfel, au existat tentative de a soluționa problema pe căi extrajudiciare. Totodată, reclamanții au mai comunicat că din cauza că Consiliul și Primarul aveau o cancelarie comună, au fost comise mai multe confuzii.

Astfel, CtEDO a constatat că Curtea de Apel Cahul a luat o poziție formalistă față de acțiunea reclamanților iar cererea lor preliminară fusese adresată autorității competente. Curtea de Apel a ignorat cealaltă cerere, adresată autorității competente, care a fost și anexată la acțiunea lor. Această hotărâre a condus la refuzul de a examina cazul reclamanților, chiar dacă aceștia au respectat toate cerințele legale pentru depunerea acțiunii în instanță. Prin urmare, CtEDO a constatat că dreptul reclamanților de acces la o instanță a fost astfel restrâns fără nicio bază legală.

De asemenea, reclamanții au invocat violarea art. 1 Pr. 1 din

CEDO, dreptul de proprietate. Curtea a respins acest capăt de cerere.

Prin urmare, CtEDO a decis că în privința reclamanților a avut loc o violare a art. 6 din Convenție și a decis acordarea sumei de 100 euro pentru fiecare reclamant în calitate de prejudiciu moral, așa cum au solicitat aceștia și a sumei de 15.000 lei pentru compensarea costurilor de asistență juridică suportate în cadrul procedurilor avute în fața instanțelor naționale.

Reclamanții au fost reprezentați la CtEDO de către avocații Asociației Promo-LEX.

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md

Cauza Negură și alții c. Moldova (Cererea nr. 16602/06)

Hotărâre

Strasbourg / 5 martie 2019

Definitivă / 5/3/2019

Textul hotărârii poate fi consultat pe [pagini oficială CtEDO](#) sau în documentul de mai jos.

Stomatii c. Republica Moldova și Federația Rusă

Hotărâre

Strasbourg / 18 septembrie 2018

Textul hotărârii poate fi consultat pe [pagina oficială CtEDO](#) sau în documentul de mai jos.

Document

[AFFAIRE STOMATII c. RÉPUBLIQUE DE MOLDOVA ET RUSSIE](#)

Curtea Europeană a comunicat guvernelor Moldovei și Federației Ruse încă două cauze

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a comunicat guvernelor Republicii Moldova și Federației Ruse alte două cauze referitoare la încălcarea drepturilor omului în regiunea

transnistreană: V.I. c. Republica Moldova și Rusia (cererea nr.63750/17) și Oprea ș.a. c. Republica Moldova și Rusia (cererea nr.36545/06). În fața instanței, reclamantii sunt reprezentați de către Asociația Promo-LEX, transmite IPN.

Primul caz – V.I. c. Republica Moldova și Rusia (cererea nr.63750/17) vizează ilegalitatea acțiunilor „autorităților” de la Tiraspol, care au admis ingerințe grave în dreptul la respectarea vieții private. Reclamantul, cetățean al Republicii Moldova, susține că prin indicarea în „livretul militar” emis de „autoritățile” de la Tiraspol a informației medicale accesibile persoanelor terțe, se încalcă principiul privind nedivulgarea secretului medical, protecția datelor cu caracter personal, ceea ce constituie o limitare nejustificată a dreptului la viața privată contrar prevederilor art. 8 al Convenției.

Cetățeanul V.I. susține că în calitatea sa de membru al unei colectivități, chiar dacă această colectivitate se află într-o „regiune” nerecunoscută drept entitate statală, el ar trebui să se bucure de aceleași prerogative care i-ar permite să pretindă la respectarea vieții sale private. Astfel, informațiile despre sănătatea unei persoane intră în noțiunea de „viață privată” și urmează a fi protejate oriunde s-ar afla. Fiind cetățean al Republicii Moldova, reclamantul susține că, potrivit art. 28 al Constituției, statul este obligat să respecte și să ocrotească viața privată. În plângerea sa către Înalta Curte de la Strasbourg, reclamantul a pretins încălcarea art. 8, art. 6 și art. 13 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. [Detalii aici](#).

În cel de-al doilea caz, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a comunicat Guvernului Republicii Moldova și Guvernului Federației Ruse plângerile unui număr de 57 de proprietari de terenuri agricole, aflate în raionul Dubăsari. Reclamantii sunt rezidenți și locuitori ai localității Molovata-Nouă, situată pe malul stâng al Nistrului și dețin cote de teren în apropierea satului.

Problema terenurilor agricole, aflate după traseul rutier Tiraspol-Dubăsari-Râbnița a apărut în 1998 în mai multe localități (Doroțcaia, Pîrîta, Coșnița, Cocieri), atunci când reprezentanții regimului separatist au instalat în mod ilegal posturi pe traseul Tiraspol – Râbnița. Instalarea ilegală a acestor posturi a permis reprezentanților regimului separatist să hărțuiască reclamanții și să tindă să acapareze aceste suprafețe pe parcursul acestor ani, fapt ce poate fi considerat drept o violare continuă a drepturilor lor.

În fața Curții reclamanții pretind încălcarea art.1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în legătură cu încălcarea dreptului de proprietate asupra cotelor de teren și art.13 în legătură cu lipsa unui remediu efectiv la nivel național în legătură cu violările art.1 al CtEDO. [Detalii aici.](#)

Recent, la 17 iulie 2018, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea în altă cauză a fermierilor din raionul Dubăsari, ale căror terenuri au fost sechestrate de către administrația secesionistă de la Tiraspol. Cauza a fost inițiată la cererea a 1646 de reclamanți și trei companii agricole din raionul Dubăsari. Curtea a dispus încasarea din contul Federației Ruse în folosul reclamanților a sumei de 2 499 300 de euro. Astfel, fiecărui proprietar i-a fost dispusă încasarea sumei de 1500 de euro, iar companiilor agricole câte 5000 de euro.

Sursă: [ipn.md](#)

Cauza Dogotari c. Republica

Moldova

Hotărâre

Strasbourg / 4 septembrie 2018

Textul hotărârii poate fi consultat pe [pagina oficială CtEDO](#) sau în documentul de mai jos.

Document

[CASE OF DOGOTAR v. THE REPUBLIC OF MOLDOVA](#)

Curtea Europeană a comunicat o altă cauză privind sechestrarea automobilelor de către organele separatiste din regiunea transnistreană

La 25 iunie 2018, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a comunicat guvernelor de la Chișinău și Moscova cauzele Grama și Dîrul, în urma plângerii depuse de avocații Asociației Promo-LEX încă în anul 2006 și respectiv 2007.

Fiind cauze similare, în procesul de examinare a cauzei Grama, Curtea a decis comasarea acesteia cu Dîrul.

Cauza vizează ilegalitatea acțiunilor organelor separatiste care sechestrează sau aplică amenzi față de posesorii

automobilelor cu numere de înregistrare moldovenești care tranzitează teritoriul regiunii transnistrene.

Petiționarii – Grama și Dîrul – au solicitat Curții să recunoască violarea de către Republica Moldova și Federația Rusă a articolului 13 din Convenție și a articolului 1 al protocolului adițional la Convenție.

Curtea Europeană a expediat o serie de întrebări Republicii Moldova și Federației Ruse, iar până la data de **22 octombrie 2018**, țările trebuie să depună observațiile.

În acest context, amintim că [pe un caz similar, la data de 30 august 2016, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului s-a pronunțat](#). În cauza Casian împotriva Republicii Moldova și Federației Ruse, responsabilă de încălcarea dreptului de proprietate a reclamantului a fost găsită Federația Rusă.

Pentru informații, contactați:

Axenia Chirilov, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 060 16 83 14

E-mail: axenia.chirilov@promolex.md

Cauza Sandu și alții c. Republica Moldova și Federația Rusă

Hotărâre

Strasbourg / 17 iulie 2018

Textul hotărârii poate fi consultat pe [pagina oficială CtEDO](#) sau în documentul de mai jos.

Document

[CASE OF SANDU AND OTHERS v. THE REPUBLIC OF MOLDOVA AND RUSSIA](#)

Dispunerea arestării abuzive de către instanțele de judecată pune în pericol viețile omenești

La 29 martie 2018, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a comunicat de urgență plângerea lui Serghei Cosovan, depusă de Asociația Promo-LEX la 20 martie 2018. În același timp, Curtea a dispus examinarea în

mod prioritar a cauzei acestuia.

Curtea a propus Guvernului Republicii Moldova să prezinte observațiile sale față de plângerea înaintată. [Înalta Curte a formulat întrebări](#) cu privire la modul în care s-a dispus arestarea preventivă a persoanei și dacă persoanei i-a fost acordată asistența medicală potrivită (Articolul 2, 3 și 5 ale Convenției).

Cazul reclamantului Serghei Cosovan dezvăluie mai multe probleme grave existente de foarte mult timp, atât în sistemul judiciar, cât și în sistemul penitenciar. *Astfel, utilizarea excesivă și nejustificată a arestului preventiv, dar și*

problema asigurării asistenței medicale în penitenciare, continuă a fi probleme extrem grave în Republica Moldova. În speța de mai sus, reclamantul, deținut în arest preventiv, riscă să moară în penitenciar. În pofida unor maladii grave confirmate, autoritățile nu dau dovadă de diligență sporită în a-i slăvi viața. Persoana suferă de ciroză hepatică în faza terminală (indicatorul de supraviețuire – [Child-Pungh C^{\[1\]}](#)), care este faza mortală a maladiei. În ciuda faptului că aceste maladii serioase sunt confirmate documentar, din 28 septembrie 2017, arestul preventiv este în continuu prelungit de către instanță.

Statisticile demonstrează că în Moldova se folosește excesiv măsura arestării preventive, deși legislația prevede și măsuri alternative, nu mai puțin eficiente. Se menține în continuare rata înaltă de aplicare a arestului preventiv în 2017. Circa 90% din demersurile privind aplicarea arestului preventiv a procurorilor sunt acceptate de instanțe. Aproape aceeași rată de acceptare este înregistrată și în privința demersurilor de prelungire a măsurii de arest preventiv.

Pe lângă arestul aplicat continuu, acest caz a evidențiat o problemă mai veche – calitatea asistenței medicale din penitenciare și lipsa unui cadru legal, care ar asigura asistența medicală corespunzătoare persoanelor ajunse în detenție.

Potrivit informației furnizate de Departamentul Instituției Penitenciare, sistemul penitenciar suferă de insuficiență de cadre medicale, reieșind din numărul de persoane deținute în penitenciarele din Republica Moldova în 2017 (aproximativ 8000) raportat la numărul actual de *lucrători* medicali – 205 în cele 17 penitenciare.

La 21 decembrie 2017 în [raportul](#) său final, experții Comitetului ONU împotriva Torturii și-au manifestat îngrijorarea în privința insuficienței asistenței medicale din instituțiile penitenciare, de calitatea necorespunzătoare a

acestora, de creșterea numărului de decese și lipsei independenței personalului medical din sistemul penitenciar în raport cu administrația penitenciarelor.

Pentru informații, contactați:

Axenia Chirilov, Ofițer de comunicare al Asociației Promo-LEX;

GSM: 060 16 83 14;

E-mail: axenia.chirilov@promolex.md

[1] Severitatea cirozei hepatice după scorul Child-Pugh corelează cu indicii de supraviețuire a bolnavilor: durata supraviețuirii pentru **clasa C – este de 2-3 luni** (potrivit *Protocolului Clinic Național PCN – 24, privind tratarea Hepatitei cronice și Cirozei hepatice de etiologie virală C la adult, aprobat la ședința Consiliului de experți al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova din 28.12.2013*)